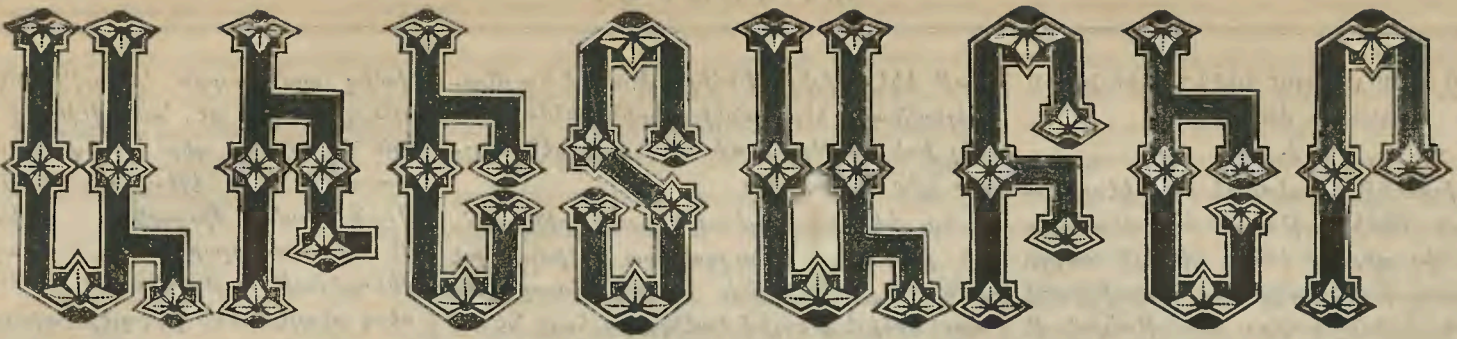

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 34.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՅԻՍ 30, 1891.

Ը՝ 22

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՅԷ

	Սահիֆէ
Չօճուղընը Բապալըն Գօրգուսընտա Պէօյիւթ	169
Իքի Կէնճ Պէյլէր	169
Սաքընըմար Էլզէմ՝ Օլան Պեր Խաթա	170
Միւսթաֆաէլ Իւմիտպաշ Տըր	171
Թարեխտէ Զեքը Օլունմըշ Պէյիւթ Եան	
զըլար	170
Բէյազէթ Ի Պէտէնիյէ Վէ Թա՛տմ	171
Պեր Աթ Մուգթէտիը Օլա Մաճէպա Նէ՞	
Սէյիւթ	172
Հինտիթանտա Էքմէք Եափմանըն Ուսուլը	172
Մուհարրէրաթ	—
Իպստէթտէ Թէրէնիւմ	172
Թէպշէր Ի Պէշարէթ	173
Գայսէրիյէտէ Վա՛իլըր Մէճիսի Վէ	
Բուհանի Վէրիկ	174
Քիւրտիթանտա Ինճիլին Վա՛ղը Իչիւն	
Ի՛անէլը	174
Շու՛ւննաթ Ը Սիյասիյէ	175
Ագճէլէրին Ֆիյաթը	176

ԱԻԵՏԱՐԵՐ. Հեր հաթա ճուսա հրքսի կիւնիս նէյր օլունուր:

Մեմալիք Ի Շահանէ վէ տիյար քէնէկայի իջիւն սեմէկայի պեր վէնի ի փէշին 1 1/2, վէ պըր արըղը 3/4 Մեմալիք, վէ պիւր նիւս-խէսի 30 փարս օլուպ, փօսրա իւնրիքի քա-րաթըմըգա ՛ա՛խ տիւր:

Ղազարայա տերն իջիւն քանրիքար վէ ա-պօնէ Եազըմազ, վէ փօսրայա ՛ա՛խ մե-վատտ իջիւն մէքրուպ վէ ազըի Խաթանայօ-տա Ամբիքտա խանընտա Մր. Հ. Ս. Պար-նըմ իսմինէ կեօնտիքիյմէի տիւր:

Ամբիքտա Միսիօնէրլէրի Շիրքէթի Թարաֆընտան,
ՍԱՀԻԳ Ի ՄԹԻՅԱԶ, Ճ. Ք. ԿԻՐԻՆ
ՄԻՆԷԼԼԻՅԷ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ՉՕՃՈՒՂԸՆԸ ԲԱՊՊԸՆ ԳՕՐԳՈՒՍԸՆՏԱ ՊԵՅԻՅԷ

Վալիտէյիյէր ումուրը տիւնիյէտէ չօ-ճուղընընը հուրը պրադմաղա մէյլ կէօթէրմէքտէ տիւրլէր: Չօճուղ ինկ-լիզնէ վէ Ֆրանսըզմա վէ ՛լուրմ ք սա՛խ-րն էյրէնմէք կէրէք իսէ տէ, ֆիթապը Մուգատտէսի օգույուպ օգուսմանաղա վէ Բապալըն կիւնիւնիւ թութուպ թութ-մանաղա հուրը տըր: Պունտան տահա պէյիւթ պիւր համադաթ օլամաղ: Տէ-մէք իսթէմէյօրուղ քի պա՛ղըլար չօ-ճուղընընը բուհանի սուրէթտէ թէր-պիյէ էթմէքտէ պէյիւթ խաթայա տիւր-մէմիլլէր տիւր: Պա՛ղըլար քէնտի չօ-ճուղընընը էյլէ պիւր թարղտա փէր-վէրտէ էտէրլէր քի, օլ թէրպիյէ չօ-ճուղընընը Եիւք օլուր: Պու տօղրու ի-

սէ տէ, չու տախի տօղրու տըր քի, էօթէ ուճա կիթմէտիքնէ պիւր միւսա-լաղայը թասնիհ ու իսլահ էտէմէյիլ: Պու էնտէն սիլ անա պապա օլանիւ-րա բէճա էտէրիլ քի, չօճուղընընը-ղա ֆէլամ՝ Ուլլահը օգուսմադ, պէյթ Ուլլահա կիթմէք վէ Եէվմ՝ Ուլլահը թագտիս էթմէք էյրէտիւն: Չօճուղընը պու շէյլէրտէ Ալլահըն փարմաղը վար օլտըղընը վէ սիլին պու սէպէպտէն անլէրէ միւլթադ օլտըղընընը անլասըն-լար: Ֆադաթ չօճուղընընը պու խու-սուսաթը հադիգաթէն դապուլ էտէ պիւրմէսի իչիւն սիլ անլէրի պու խուսուսա փաք ՛էօմրիւնիւզլէ իլգամ էթմէյիսիլիլ:

ԻՔԻ ԿԷՆՃ ՊԵՅԻՅԷ

Ենի Հէպրիտ ատալարընտա չալըշմադ-տա օլան մէշուր միսիօնէր Պատ. Ճօն ֆէ-թըն Իսկիլթէրրատա միւթէմէքըն պիւր տօսթուհա Կազարը պիւր մէքթուպտա ա-թիտէք չայան ք տիգգաթ հիքնայէյի նազլ էյլէմիշ տիւր:

Մալօ շէնրիտտէ սաքին պիւր կէնճ պէյ ինճիլի դապուլ էտէրէք օգուսմադ վէ Կազ-մադ էյրէնտի: Փէտէրի թարաֆընտան կէօսթէրիլէն խուսուսմէթ վէ լուրու՛ պու-լան թէ՛ատտիտէն նաշի միւսմիլլէյ պիւր միւստէթ քիլիսէ իլէ մէքթէպէ կէլմէմէյէ մէճպուր օլտու իսէ տէ, ազ վազթտան Եիւնէ կէլտի: Կէնճ Սալըլի այընտա կէնճի փէտէրի պիւր պէյիւթ ղիյաֆէթ վէրէրէք 100 պաշ սը-ղըր պօղաղալըպ, անա կէօրէ փէք չօգ Եէ-մէք հազըրլաթտը: Օլ ՛աշիթէթ մէնսուպ հէր քէս վէ հէվ պէյլէր կէնճի էն Եիւքսէք ըիւթպէ օլան Մօլ ըիւթպէսինէ թէրֆի՛ էթմէք իւզըթ թէճէմիւլ՝ էյլէտիլէր: Կէնճ պէյ փէտէրիլէն օլան հիւսմէթիտէն նաշի ղիյաֆէթ կէլմիշ իտիլսէ տէ, փուլիւթ-րէսթ այիլլէրիլէն իշթիւրաքտան, Եախօտ վուլթարա սուսուլան թա՛ամլարտան Եէ-մէքտէն սաղընտը: Չիյաֆէթ իսթամ պուլ-տըգտա կէնճ միսիօնէրլէրին խանէսինէ կի-տէրէք խօճալար վէ ուշաղլարա պէրապէր օթուրուպ օրատաքի աթէշտէ փիշիլիլմիշ օլան թա՛ամտան Եէտի: Պէյլին ղէվճէսի պու-նը կէօրաթէտէ անը թէրք պիւրէ քէնտի փէտէրիլին խանէսինէ կիթմի:

Պունըն իւզէրիլէն պէյլէր անա լա՛նէթ օգուսարադ ըիւթպէլէրիլէն ալըպ քէնտիլի ՛ատի պիւր ատէմ սընըֆընա էնտիլթիլէր: Կէնճլէր քէնտիլի ղէվլէնտիքլէրիտէ միւ-մալիլէյ Յիսուսըն խաթըր իչիւն մուհապ-

պէթլէ սապր էտէր օլուպ, էնճամ նաաի-հաթ ալմադ իչիւն միսիօնէրէ միւրաճա՛աթ էյլէտի: Միսիօնէր անա Գրիստուրն «Փէ-տէրի վէ Եա վալիտէյի պէնտէն ղիյատէ սէ-վէն պանա լայըգ տէյիլ տիւր», սէօղիւնիւ կէօսթէրիլ, անը թէսէլլի վէ թագլիլլէ էյ-լէմէսի պապընտա Ալլահա տու՛ա էյլէտի: Կէնճ տու՛ատան դալգադտան սօնրա բիզա Ուլլահ մուճէպիլնէ հարէքթէթ էթտիլինի հէր քէսէ իլան ու պէյան էյլէտի:

Անըն շէքտիլի շէտիտ թէ՛ատտիլի կէօրէ-րէք իքի Ֆիքրտէ օլան չօգ կէնճլէր քիլի-սէ վէ մէքթէպէ կէլմէմէյէ պաշալարըր ի-սէ տէ, ֆուրթուհանըն թէսքին օլմասը իւ-ղէրինէ անլէրին պէ թէքար կէլէնէքլէրի-նէ իւմիտլար իլ: Կէնճ պէյին փէտէրի ղէվ-ճէսիլին անտէն այըրմադ իսթէտի իսէ տէ, միւսմիլլէյ գօլարընը պաղլայարադ «Պա-պաճըղըմ, պէնի օգա թուլթ վէ էյլտիւր, ղիւրա սէն պէնիմ ՛էօմրիւմիւ սէֆիլ էտիյօր-սուս: Ֆադաթ չուսը պիւր քի պէն էյլիւմ-տէն գօրգամ, պէն Յիսուսա կիտէնէյիմ», տէտի: Փէտէրի մէրամընը Եէրինէ կէօթիւ-րէմէտի, Ալլահ անը դապթ էթմիշ իտի: Պու էյի կէնճ սէպաթ իւզըթ իլէրի կիթ-մէքտէ, վէ սա՛խրլէրէ պիւր նէճիպ նիւմու-նէ օլմադտա տըր: Օլ շէնրտէ չալըշան մի-սիօնէր անտէն ղիյատէսիլլէ թէսէլլի վէ ճէ-սարէթ ալմադտա տըր:

Պանի նամ պիւր տիլէր կէնճ պէյ տախի փէտէրիլին վէ քէնտի ՛աշիլթիլինէ մէն-սուպ օլանլարըն հուզուրընտա քէնտիլին իրիսթիլան օլտըղընը, Յիսուսըն քէնտիլա-րընը քէնտի դալպիլտէ Եէր էթտիլինի վէ պա՛տէմա Յիսուսա ՛իպատէթ ու իթա՛աթ էտէնէյիլի պէյան էյլէմիշ տիւր: Օղլուըն փուլթարըն ՛իպատէթիլին թէրք էթմէսիւն-տէն տօլայը փէտէրի ղիյատէսիլլէ էօլքէ-լէնէրէք, Եկէր կէրի տէօնմէզ իսէ քէնտի-նի վուրաճաղընը պէյան էյլէտի: Կէնճ ի-մանընտան սարսըլմատըղը էնտէն փէտէրի անը էօլաիւրմէք իչիւն իւզէրինէ հիւճում էյլէտի: Օղլու գտչարադ գուրթուլտու ի-սէ տէ, փէտէրի շիտտէթլի դազապընտան նաշի տիւշէրէք պաշը տէլինտի: Պիւր վազթ էյլիւ կիպի Եաթար իսէ տէ, պա՛տէհու-աղլը պաշընա կէլտի:

Կէնճ միսիօնէրին խանէսինէ կիտէրէք տիլէր կէնճ իլէ պիլլէշիպ քէնտիլին տա-խի իրիսթիլան օլտըղընը իգրար էյլէտի: Շիմտի պու իքի կէնճլէր միսիօնէրին խա-նէսինտէ թէմէքըլու էտէրէք թա՛լիմ օլուն-մադտա վէ սա՛խրլէրին տախի կէլմէսիլնէ պիւլթիւն գուլլէթլէրլէլլէ չալըշմադտա տըր-լար:

ՍԱԳԸՆԸԼՄԱՍԸ ԼԱԶՐԱՅ ԿԵԼԵՆ ՊԻՐ ԽԱՍԹԱ
[ՊԵՏԱԿ Ի ՄԱՍՏՈՒՄ]

2.

Պիր քրիստոնեան ատեմէրէ խօշ կէօրիւն-մէք իշխան Ինճիլին թա՛լիմ եա մէստէլէ-րինտէն հիշ պրիւնի ինճալ էթմէյէ հազզը օլմատըղընը կէլէն հաֆթաքի պէնտիմիլտէ տէրմիլյան էյլէմիշ իտիք: Պու թա՛լիմ վէ մէստէլէրին Գրիստոսա 'ա՛լիա իտիլի վէ անլէրի Գրիստի Գրիստէսինէ հըֆղ ու վա՛ղ էթմէք իշխան վէրմիշ օլտըղը տալի 'այնի պէնտտէ կէօսթէրիլիշ իտի: Պրնապէրին, պիր քրիստեան պու մէստէլէրի թէպտիլ եա ինճալ էթմէսի, պիր մասալահաթկիւղա-րըն քէնտինէ ինճալ օլունան մէսալաղը սու՛ ի իսթի՛մալ էթմէսի գատար խըյանէթ տիր:

Յագաթ պու կիպի պիր քրիստէ Ալլահա գարըն նէ տէրէճէ սատագաթսըղ պուլու-նուր իսէ, ինսանա տալի հէման օլտէրէճէ գարար իրաա էթմիշ օլուր: Էկէր կէմի եա-փան պիր ուսթատ գոնթրաթոյա մուղայիր օլարագ չըղան իլք ֆուրթուլնատա տէնի-ղին տիպինէ դարդ օլաճագ դատար եուֆ-գա քէրէսթէտէն պիր վափօր եափար իսէ, կէմի սահիպինէ գարըն սատագաթսըղ պու-լունտըղտան մա՛տա պօղուլան ճիւմլէ կէ-միճիլէրին վէ վափօրա ի՛թիմատէն իշինէ կիրմիշ օլան հէյի եօլճուլարըն տալի գա-թիլի օլմուշ օլուր: Պիղ իրիսթիյանլար ի-նանըրըղ քի ինճիլ կիւնահեարը պու տիւնանըն տէրեասընտան կէլիլէճէք օլան էն միւհքէմ վէ միւքէլլէֆ կէմի տիր: Պու կէմի հիքմէթ վէ միքմէթ Ուլլահ իլէ եա-փըրմըշ օլուր, օլ տէրէճէ միւքէմմէլ տիր քի մէլէքլէր անա հայրէթ վէ 'ուպուտի-յէթլէ պագարլար: Յագաթ պու կէմի պիր մէրամա մէսնի եափըրմըշ օլուր, օլ մէրամ տալի պէն ի պէլէրին խէլասը տըր: Քէն-տիլէրին պու ինճիլ կէմիսինէ թէսլիմ է-տէնլէրին ճիւմլէսի էօլիւմին վէ մահէրին ֆուրթուլնալարընտան սալիմէն կէլէրէք էն-ճամ սէմանըն լիմանընա վատըլ օլաճագ տըրլար, զիրա պու կէմիսին հէյի քէրէս-թէլէրի՛ իշպու թէնլիքէլի եօլճուլըղտա պի-ղէ զաղուղ օլմագ իշխան սէմատան զէմինէ կէլէն Զաթը ճէլիլին նաղարէթ թա՛թըն-տա սէլիլմիշ վէ եէրլէշտիրիլմիշ տիր:

Յագաթ ատեմէր պու կէմիյէ պրնմէք իսթէմէլիլ, էկէր տիւնեայա ուլաճագ իսէ պու կէմիսին պիր աղ տահա կիւղէլ պի-չիմիլ օլմասը կէրէք իտիլին, սըրֆ խաչ-տան իսղարէթ օլան պանտէրասը կիւղէլ օլմատըղընը, հէր շէյտէ սապը ու թէհամմիւլ թալէպ էտէն թա՛մալարը ատեմէրէ խօշ կէօ-րիւնէճէք գատար լէղիլ օլմատըղընը, վէ եօլ-ճուլարըն մէսագաթ չէքմէսի պապընտա օ-լան գա՛լտէսի վիք շէտիտ օլտըղընը իտալիա էտէրլէր: Քիլիսէ պէօյլէլէրէ խօշ կէօրիւնմէք իշխան պիր եէնի կէմի եափար: Քիլիսէին եափտըղը պու կէմի Հաքիյմ Մի՛մար օլան Գրիստոսըն եափտըղը կէմիյէ պէնղէր իսէ տէ, ատեմէրէ խօշ կէօրիւնմէք իշխան պիր աղ թէպտիլ օլունմըշ տըր: Քիլիսէին եափ-տըղը պու կէմիսին եօլճուլարա վէրալիլ թա՛մա տահա նէֆիս օլուր, գա՛լտէսինէ տալի սալքի հիշ ֆէտաքեարըղ թալէպ օ-լունմալ: Պունտան մա՛տա, Գրիլիսէ եափ-մըշ օլտըղը կէմիլի «Ինճիլ կէմիլի» թա՛ պիր էթմէսիլլէ սատագաթսըղըղէ էթմիշ տիր: Ատեմէրի սէմայա կէօթիւրմէք իշխան մին թարաֆ Իլլահ թա՛կին օլունան կէմի պու տըր տէլիլ իտալիա էտէրսէ տէ, պու իտալիասը սալթէ տիր: Պու կէմի աղ եա չօղ Ինճիլ կէմիսինէ պէնղէյէ պիլիլ, ֆա-

գաթ էկէր Քիլիսէ Ինճիլին թա՛լիմ եա մէս-տէլէրինտէն հէր հանկի պրիլին ինճալ էթ-միշ իսէ, արթըգ եափտըղը քիւլլիյէն պաշ-գա պիր կէմի տիր:

Պու կէմի իլէ եօլճուլըղ էտէնլէրին, եա՛նի բուհանի մէ՛մուլարընա ի՛թիմատ իլէ քէնտի քէնտիլէրին ատէմ իճատը օլան պու ինճիլէ թէսլիմ էտէնլէրին հալը նէ՛ օ-լաճագ տըր: Խէլաս պուլմագ իշխան նէ էթ-մէմիլ կէրէք իտիլին Սլլահան մա՛տա պիղէ քիմ սէօյլէյէ պիլիլ: Պիղիմ կիպի կիւնահեար ատեմէր Սլլահըն պիղտէն նէ թալէպ էթտիլին վէ հաղիգի իրիսթիյան օլմագ նէ իտիլին տէյէ պիլիլ միլիլ: Ալ-լահըն գատիմ գալմը Բապպըն թարիգինի պէյէնմէյէք Անըն փէյլամպէրլէրին թէրք պիլիլ քէնտիսինէ խօշ շէյլէր իսպալ: Էյլէ-յէն փէյլամպէրլէր արար իտի: Պունըն նէ-թիճէսի օլարագ Ալլահ Իսրայէլին 10 սըպ-թընը թէրք էյլէտի վէ Յուդա 70 սէնէ է-սարէթտէ էղիլիլ չէքտի: Պու սալթէ փէյ-լամպէրլէրին գապահաթը պէօյիլ օլտը-ղընտան, տիւլար օլաճագարը միւճագա-թըն տալի պէօյիլ օլաճագ չիւպէտէն միւսթալին տիր: Քիլիսէ ի Մէսիհին ֆարղը մէղհէպլէրէ թագսիմ օլունմասը թա՛լիմաթ վէ մէսպտի ի Ինճիլիյէն ինճալ էտիլմէսին մուճիլ օլա պիլիլ: 'Այնի իշի եափան պիր գալ թիւճճար պուլունան եէր-լէրտէ հէր պիրի տիլէրինին միւլթէրիսինի ճէլլ իշխան ուճուղ սաթմաղա չալընտըղըն-տան, խալիս մալ եէրինէ սալթէ մալ սաթ-մագ թէնլիքէսինէ տիւլէր: Պէօյլէ տալի 'այ-նի մահալտէ ֆարղը մէղհէպլէրէ մէնսուպ պիր գալ քիլիսէ պուլունուր իսէ, հէր պիրի սէմայա կիւնէճէք գօլայ պիր եօլ կէօսթէրէ-րէք հիւսն ի թէվէճճիւհ գաղանմաղա ճէհտ էթմէք թէնլիքէսինտէ տիր: Պունըն չօղ տէֆա՛ վուղու՛ պուլտըղընը պիլմիլիլ: Ի՛-թիլգատըմըճա, չօղ տէֆա՛ Քիլիսէին ֆարղ-ը չիւպէլէրի քէնտիլէրէ մալսուս խու-սուսի թա՛լիմէրի սատագաթ վէ իսթիգա-մէթ իւղրէ թա՛լիմ ու հըֆղ էտէրլէր: Յա-գաթ Քիլիսէին ֆարղը չիւպէլէրի արա-սընտաքի բէգապէթ հաղիգաթը իլահիյէնին պիր գըսմընը ինճալընը մուճիլ օլա պի-լիլ: Շիւպէլէրին հէր պիրիսի «Պէնիմ կէ-միմէ կիր, սէնի սէմայա տիլէրլէրին իսթէ-տիլի նալլին եարընըլա կէօթիւրլէրիւմ», տէր:

Յագաթ պիր քիլիսէ եա պիր վա՛իլ հէր նէ մէրամա մէսնի թա՛լիմաթը ինճիլիյէ-նին պիր գըսմընը թէպտիլ եա իսֆա է-տէրսէ էթմին, էօլմէղ ճանլարըն հայաթըլ-լա օյնատըղընը, վէ քէնտի արգասընտան կիտնլէրին «Բապպըն հուղուրընտան վէ գուլլէթիլին ճէլալինտէն էպտիլ հէլաք հիւքմիւհիւ չէքէճէլէրին» խաթրտան չը-ղարմամագ կէրէք տիր: Պէօյլէրին սօնու-նէ՛ օլաճագ տըր:

Յագաթ պու կիպի ինճալարտա պու-լունմամասը պապընտա քիլիսէլի իլգամ է-տէն պիր պաշգա միւլահաղա տահա օլուր, օլ տալի պու թէպէտուլաթըն ֆա՛լտէսիլ օլմասը տըր: Պէյն էն նաս հիւսն ի թէվէճ-ճիւհէ մաղհար օլմաղա ճէհտ էտէն պիր քի-լիսէ քէնտի մա՛նէվի թէ՛սիլինի զայպ է-տէր: Պու կիպի պիր քիլիսէյէ ատեմէր իպրաղը ի՛թիմատ էթմէքտէն իսէ, անը թահիլի էտէրլէր: Յըսգ ու ֆիւճուրը մու-՛ալսէլէ վէ ատեմէրի հաղգ եօլտան սափ-տըրտան հէյի խօճալարը Նըհմիանըն լիսանը իլէ թագսիլի էտէն պիր վա՛իլ ատեմին վիճ-տանընա թէ՛սիլ էտէր: Պու կիպի պիր

վա՛իլ պա՛ղըլարըն 'ատալէթինէ տիւլալ օլա պիր իսէ տէ, 'ատալէթլէրի տալի ա-նըն վա՛ղընտա պիր հաղիգաթ միւլահալին օլտըղընը հիսս էթտիլէրինի կէօսթէրիլ: Սըրֆ լիսանը միւլայէմէթ իսթի՛մալ էտէն վէ զինաքեարընը, գուլարաղլարը վէ միւսքիւրաթ սաթընլարընը կիւճէնտիլէճէ սէօղ սէօյլէմէյէն վա՛իլէր տիւլարը թէ՛ 'ատտի օլմաղար իսէ տէ, մաղհարը ինճի-րամ տալի օլմաղար: Գուրպան թալէպ էտէն փուլթիլէրէսթ տինլէրի տիր քի, էն զիյատէ հա՛իլի նուֆուղ պուլունմըշ տըր-լար: 'Ալլէ 'ուճուճ հէր նէրէտէ օրուճ վէ պէնտտար թագտիլէր թալէպ օլունուր վէ հէր նէրէտէ քի իշքէնճէ վէ իլթիլարալ էնէմիլլէթ վէրիլիսէ, օրատա տիլանէթ նէշլ ու նէմա պուլուր: Ատեմէր գօլայ վէ ուճուղ պիր եօլ իլէ խէլաս պուլմագ իս-թէրլէրսէ տէ, պու կիպի պիր խէլասը միւլմըն իտիլինէ ինանմաղար: Պրնապէ-րին, Ինճիլին հէյի մէթալիլ ի շէտիտէսին տէն սարֆը նաղար էտէն խօճա ատեմէ-րին ի՛թիմատընա մաղհար օլմաղա: Հէր ա-տէմին խէլաս պուլաճագընը թա՛լիմ էյլէյէ ինճիլլէ՛նճա՛ նամ մէղհէպ թարաֆտարըլ չօղարմալըն տըր: Ատեմէր պու կիպի պիր թա՛լիմէ ինանմագ իսթէրլէրսէ տէ, ինանա մաղար: Ինճիլին խէլաս իշխան պիղէ իրա՛է էթտիլ շարթ փէք սատէ վէ սէհիլ տիր, — «Բապպ Յիսուս Գրիստոսա իման էթ վէ խէլաս պուլաճագըն:» Յագաթ զուրուրը ինսա-նի պու գատար սատէ պիր շարթ գապու էթմէք իսթէմէլ: Պունտան մա՛տա, Ինճի-ատեմէրին ֆըսըղ վէ տիւնեա չէսվէթլէրին իէտտ էթմէսինի վէ հէր կիւն խաչընը ալլա Գրիստոսըն արգասընտան կիթմէսինի թա-լէպ էտէր քի, պու թալէպի ինսան թապլիա-թընա նախօշ կէլիլ: Գրիստոսա գուլ օլմագ իշխան խալը ֆէտաքեարըղ լաղըմ օլուր վագա՛ա պու ֆէտաքեարըղլար պիլիլ խալ-ընըղը մուճիլ օլուր իսէ տէ, գօլայ տէլի տիրլէր: Ատեմէր պունըն միւնասիլ օլտը-ղընը վէ գուտուս Ալլահըն խէլաս շարթը օլ-մագ իւղրէ կիւնահեար ինսանտան թալէպ էթտիլ շէյլէրին անըն տիւլիլին թապլիա-թընա խօշ կէլէմէլ իտիլին հիսս էտէրլէր:

Ատեմէր մին թարաֆ Իլլահ կէօնտէրի տիլինի հիսս էտէրէք սէօյլէյէն վա՛իլ իլէ սըրֆ տիլլէյէլէրի էյլէնտիլէն վա՛իլ ֆարղընա չապուղ վալըրլար: Պիրի ատեմ-լէր «կէրէք տիլլէյէլէր, կէրէք ինճալ էթ-սիլլէր» իրատէթ Ուլլահը թէպչիլ ու իլան էտէր, ֆագաթ տիլլէրի ատեմէրէ խօշ կէօ-րիւնմէք իշխան Ալլահըն քէլամընը էյլէ պիւքէր: Յագաթ պու վէճիլ վա՛ղ էտիլէ քէլամ Ալլահըն քէլամը օլմալը, վա՛ղ է-տէնին նալալըղ մէրամը տալի աղ վագթ-տան մէյտանա չըգար:

Թա՛պիլ ի ալիլիլ, հաղիգաթըն պիլ գըսմընը ինճալ էտէրէք տիլանէթէ հիւսն ի թէվէճճիւհ ճէլլ էթմէք պապընտա օլաճ-ճէհտ սէմէրէսիլ գալըր: Մին թարաֆ Իլ-լահ թէրթիլ էտիլմէմիշ պիր տինէ ատեմ-լէրին տիլգաթը ճէլլ օլունմաղ: Անլէլ իտալիլէրինին սէտաքընը տինլէմէք վէ խէ-լաս, մէմաթ վէ էպտիլլէթ հաղընտա Ա-նըն իրատէթինի էօյրէնմէք իսթէրլէր: Յա-գաթ պիր տէֆա՛ փափաս եա վա՛իլին ի-րատէթ Ուլլահը վա՛ղ էթմէյէ տէլիլ, իլլա քէնտիլէրին կէօնլիւհիւ ալլամաղա վէ հիւսն ի թէվէճճիւհ ճէլլ էթմէյէ ճէհտ է-լէտիլինի անլարար իսէ, արթըգ անըն սէօլլէրինէ գուլաղ վէրմէլլէր: Անըն քի-լիսէսինէ 'ատէթ օլտըղը վէ մուսիլգատան

խօշորհարդարը իշխան ինքնակալին կիսեր-
լէր, հաթիւթ միւլէթ պաղը նազարըլլա
պազարադ ետխօտ սա'իր մէրամլարա մէպ-
նի տիյանէթին խարիճի չէքլէրինէ ըր'այէթ
էտէրլէր իսէ տէ, տիյանէթ հալլնտէ անըն
թէ'սիրինտէն 'արի տիրլէր :

ԽԻԹԱՄ

ՄԻԻՍԹԱԳՊԵԼ ԻԻՄԻՏՊԱԽՇ ՏԸՐ

Իսթէտիյին թարաֆա 'աթֆը նազար էյ-
լէ, միւսթապէլ զայէթլէ իւմիտպախ շըր:
Հէր ճիհէթտէ հիւքմ սիւրմէքտէ օլան սէ-
ֆալէթ, ֆըսգ ու ֆիւճուր վէ կիւնանըն
տէնչէթլի մէնդարէսինի կէօրմէք իշխան
տիւնեանըն կէօղլէրի, վէլէլ իսթէմէյէթէք
օլտուն, աչըլմագ իւզըն տիր: Մէշագգաթ
վէ իլթիրապ չէքէնլէրին նիտասը նիհայէթ
իշխարլմէքտէ տիր: Պիղ չալսս փէրէսթլիք
վէ նամէրալլիմիդտէն նաչի պոս սէտայա
գուլագ վէրմէք իսթէմէյիլ: Միւզթարիպ-
լէրին երեքիւնիւ քէնտի օմուզլարը իւզէ-
րինէ ալան պիր գաչ քիմալէր' պէն ի ա-
տէմին պիր գըսմ քիւլլիսինի խարապ է-
տէն ֆէսատ իլէ օլան մուհարէպէլէրինտէ
տէյիլ կալընը հիւսն ի թէվէճհիւհէ, իլլա
իմատատ մագհար օլմագտա տըրլար: Իշպու
մուհարէպէ ուզուն սիւրէճէք տիր: Մագ-
սէտ նէ գատար ճէլլ վէ զայրէթ նէ գա-
տար 'աղիմ օլսա տախի հիշ պիր թէշէպ-
պիւս անիտէ մուլաֆֆադիյէթէ նա'իլ օլա-
մագ, զիրա պէն ի ատէմ էօյլէ պիր գաչ
սէնտէ կէօղէ չարիհաճագ գատար թէրագ-
գը էտէմէլ: Պէն ի պէշէր սուրէթ ի սապի-
թէտէ իլէրի կիտէր իսէ տէ, թէգատտիւ-
միւ անիտէ հիսս էտիլէմէլ օլուպ, անճագ
'ասըլարըն տէվէրանըլէ գարար ու քեար
մէյտանա չըգար: Ֆագաթ տիւնեա պիր
եէնի խըլ ալտըղընտա, աղ քիմալէրէ մախ-
սուս օլան 'ալի էֆըհարլար չօղլարըն զայ-
րէթինի թահրիք էթտիլինտէ վէ պիր վաղթ
անճագ տաղ տէփէլէրինտէ կալընըճա կէշթ
ու կիւզար էտէնլէրին կէօրտիւքլէրի մէն-
զարէ օլատաքիլէրին իւզէրինէ տախի զիյա
փաշ օլտըղընտա վէ ագտէմճէ զա'իֆ օլան
պիր իման եէնի հէրարէթ վէ հայաթ իլէ
պէն ի ատէմի թահրիք էթմէյէ պաշլատը-
ղընտա' պիղ վուգու' պուլան իշպու թէ-
պէտտիւլաթտան ուզուն միւտտէթ պի խա-
պէր օլամալըլ: Վէ իշթէ պու կիպի պիր
թէշէպիլաթաթ վուգու' պուլմագտա տըր:
Ուզուն կէճէ զուլմէթ վէ սիւքիւթլիյէ պէ-
րապէր կէշմէքտէ օլուպ, ուզունտան
ուշանմըլ օլան տիւնեա «Մէլիք ի սէմալի
հիւքմ սիւրսիւն» տէյիլ նիտա էթմէքտէ
տիր:

ԹԱՐԻԽՏԵ ԶԻՔՐ ՕԼՈՒՄԸՇ ՊԵՅՅԻՐ
ԵԱՆՂՆԼԱՐ

Զէմանը թէ'էսսիսինտէն պէրու իսթանպուլտա
տէֆաթլէ մէշուր եանդընլար վուգու' պուլմըլ տըր:
Աթիւտէրի պէնտէ սա'իր պէօլիւք չէհրէրտէ զու-
հուր էտէն մէշուր եանդընլար զիւր օլուսմըլ տըր:
ՄԻ'ԷԼ Ա.Է.Է.

Երուսաղէմ կաղմա վէ թալան էտիլտիլի
վաղթարտա տէֆաթլէ իհրագ էտիլմիշ տիր:
Իշպու եանդընլարտան էն մա'լիւմիւ թա-
րիլի ի Միլտարն 70ինճի սէնէսինտէ Տիտո-
սըն թահթը գօմանտապընտա օլան Ռօմալը-
լարըն Երուսաղէմի մուհասէրէ էյլէտիքլէրի
վաղթտա տէրուն ի չէհրտէ զուհուրա կէշ-
միշ վէ անա Սիգարիի նամըլլէ մա'րուք քիմ-
սէլէր սէպէպ օլմուշլար տըր: Անլէր մուխ-
թէլիֆ թարաֆլարտան չէհրի աթէշէ վէր-
միշլէր: Կէրէք աթէշ վէ կէրէք գըլըճ երե-
զիւնտէն պիր միւսոն երեզ պին նուֆուս

թէլէֆ օլմուշ տըր: Միլտարն 12 սէնէ մու-
գատտէմինտէ Ռօմատա վուգու' պուլան օլ
պէօլիւք եանդըն Օգոստոս Իմիէրաթօրը
եանդըն աֆէթինին էօնիւնիւ ալմագ իշխան
չարէլէր արաշտըրմաղա մէճպուր էյլէտի:
օլ վաղթա գատար չէհր մուխթէլիֆ թա-
րաֆլարտա տուրտուրըլմըլ 20-30 փօլիպլէր
վէ էսնա ի հարիգտէ եարտըմա գօշան կէօ-
նիւլիւլէր մա'րիֆէթլիյէ մուհաֆաղա էտի-
լի իտի իսէ տէ, Իմիէրաթօրը միւշարի-
լէյն եանդընլարըն զուհուրըն մէն' էթմէք
իւզըն հէր պիրինին էմրի թահթընտա իքի
պալթաճ իլէ 600 էսիրտէն 'իպարէթ պիր
եանդըն պէօլիւլիւ պուլուռնան պիր թագըմ
գապիթլէր նասպ ու թա'իւն էյլէտի: Վէ
լաքին ալթը սէնէ սօնրա վուգու' պուլան
տիկէր պիր եանդըն իշպու թէտպիլին տախի
քեաֆի օլմատըղըն իսպաթ էթմէքլէ Ռօմալը
«Թուղլատան կալըլմըլ պուլուպ տա մէրմէր
սէրալլար իլէ մէմու պրագան» Օգոստոս Զէ-
ղարը տահա զիյատէ թէտապիր ի ինթիյա-
թիյէ իթթիսաղընա մէճպուր էյլէտի: չէօյ-
լէ քի միւշարիլէյն եանդըն պէօլիւքլէրինի
չէհրին ինթիյաճընա կէօրէ չօղալտըլ, եէ-
տի պին Ռօմալըլարտան 7 թապուր թէշէլ
իլէ հէր պիր թապուրը չէհրին պիր գըսմ-
նըն մուհաֆաղապընա թա'իւն էյլէտի: Պուռ-
լար հէփ մաթպալարը, աթէշ եագըլան մա-
հալլէրի, վէ խանէլէրէ կէթիլիլէն սուլուն
միդատընը փէք տիգգաթլէ մու'այէնէ, վէ
վուգու' պուլան հէր եանդըն սէպէպ ի
զուհուրըն թէֆթիլ էտէրլէր իտի: Պու
եանդըն թապուրլարը էսիր ախղ ու իթա-
սընտան երեզտէ երմի պէշ վէրլիլ ալմագ-
լէ իտարէ օլունուր իտի:

Եանդընըն թա'ուռն վէ էմալի միւտհիշ
'իլլէթլէրին էօնիւնիւ ալըր իտիլի 1370 տէ
թաթարլար վասըթասըլլէ իգա' էտիլէն
Մօսգուա եանդըն, վէ 1666 Սեպտ. 2յէ
միւսատըֆ Լօնտա եանդըն վասըթասըլլէ
իսպաթ օլունմըլ տըր: Իշպու եանդընլա-
րըն իքիսինին տախի զուհուր էթտիլի էս-
նատէ տէրուն ի չէհրտէ հիւքմ սիւրէն թա-
'ուշլար տէրնալ զա'իլ օլմուշ տըր: Րիվա-
յէթէ նազարէն, օլ վաղթտան չիմտիյէ գա-
տար Լօնտա տա էօյլէ պիր միւհիլք թա'ու-
նըն էմալի հիշ կէօրիւլմէմիշ տիր: Մէգ-
քիւր Լօնտա եանդըն էգմիլնէ ի միւթէ-
'էսիսիլէտէ զուհուր էտէն էն պէօլիւք եան-
դըն 'ատտ օլունա պիլիւր: Էյ կէվմ չէհրէրտէ
հարիլին մէն'ի զըմնընտա իթթիսաղ օլու-
նան թէտպիլիլէր մէգքիւր եանդըն սէմէ-
րէլէրի տիր: Իշպու եանդըն աշուրի տէրէ-
ճէտէ գըղտըրըլմըլ պիր էքմէքճի ֆուրու-
նընտան զուհուր էյլէլիպ, տէօրթ կիւն
զարֆընտա 436 տէօնիւմ արաղի իւզէրին-
տէն կէշէրէք 13,200 խանէ, 89 'ատի քի-
լիսէ իլէ 'Աղիղ Պօղոս ուլու քիլիսէսինի
իհրագ էյլէմիշ, վէ 10,716,000 Ինկիլիլ լիւրա-
սը գատար զարար ու զիյանը մուճիպ օլ-
մուշ տըր:

Փալիս նամ զաթըն նասիհաթընա թէվ-
ֆիգէն պինալարըն պարութ իլէ աթտըրըլմա-
սըլլէ եանդըն պատարըրըլ: Զիւնքի օլվաղթ-
լարտա քիւշիւք եանդըն թուլումալարընըն
սէօնտիւրմէյէ քեաֆի օլմայաճագ պէօլիւք
եանդընլարը պատարըմագ իշխան պուլունտան
զայրի չարէ հօգ իտի: Մէգքիւր թուլումալա-
լար իսէ պէօլիւք թէքնէլէր իւզէրինէ վաղ' օ-
լունմըլ օլուպ, սուլու սոդրուտան աթէշին
իւզէրինէ աթարլար իտի: Լաստիգ պօրու-
լար պու եանդընտան անճագ 10 սէնէ սօնրա
(1672) Վան Տէր Հէյտ նամ զաթ մա'րիֆէ-
թիլլէ իճատ օլունմուշ տըր:

Ամէրիգա չէհրլէրի չօգճա տիշապ պինա-
լարտան 'իպարէթ օլտըղընտան, վէ ուսուլը
ինչանաթտա թէտապիր ի ինթիյաթիլէյէ ըր'ա-
յէթ օլունմատըղընտան, եանդընտան փէք չօգ
զարար տիտէ օլմուշլար տըր: Ամէրիգատա
իլք մուխիպ եանդըն փէք ինթիւմալ քի 1760
Մարտ 20տէ Պօսթօնտա զուհուր էտէն եան-
դըն տըր քի, անտէ 400 գատար խանէ վէ
մաղաղա եանըլ, 100,000 Ինկիլիլ լիւրասը
գատար զարար ու զիյան օլմուշ տըր:

1833 Դեկտեմբեր 16տա, Նիւ Եօրք չէհ-
րինին ճէնուպ գըսմընտա պէօլիւք պիր
եանդըն օլտու: Մէգքիւր եանդըն 40 տէօ-
նիւմ արաղի իւզէրինտէն կէշէրէք 670 խա-
նէյի իհրագլէ 30,000,000 տօլար զարար ու
զիյանը մուճիպ օլտու: Իշպու մէպաղըն ան-
ճագ 8,000,000 տօլարը սիկուրթայա գօնուլ-
մըլ օլուպ, պու երեզտէն պիր գաշ սիկուրթա-
գուլմիւնեալարը իգհարը իֆլաւ էթմէյէ
մէճպուր օլտուլար:

Զէմանէմիդտէ վուգու' պուլան մէշուր
եանդընլարըն պիրի 1866 Յուլիս 4տէ Մէյն
էյալէթինին ֆօրթլէնտ նամ չէհրինտէ զու-
հուր էթմիշ օլան եանդըն տըր: Եանդըն
պիր օղլանըն իշխիլէրի գօրգուլմագ մէրա-
մըլլէ պիր 'պագըրճը տիւքքեանընա պիր
փաթլանըճ աթմասընտան նէշ'էթ էյլէմիշ,
վէ պուլունտ 10,000,000 տօլար զայ'աթ օլ-
մուշ տըր: 1871 Հոկ. 9տա վուգու' պու-
լան Շիդալիօ եանդըն պիւթիւն թարիտտէ
զիւք օլունան եանդընլարըն էն պէօլիւքլէրին-
տէն պիրի տիր քի, չէհրին 3½ միւրէպպա' միլ
կէնիլլիլտէք պիր գըսմընը թախիլիլ իլէ
250 նուֆուսըն թէլէֆինի վէ 40,000,000
Ինկիլիլ լիւրասը գըլմէթինտէ 'աղիմ պիր մէպ-
լաղըն զայ'աթընը մուճիպ օլմուշ տըր: Իշ-
պու մէպաղըն 20 միլեօնը սիկուրթա գուլմ-
փանեալարը թարաֆընտան թէ'տիյէ էտիլ-
միշ տիր:

Պուլունտան օն իւշ այ սօնրա Պօսթօնտա
պիր ալէր եանդըն զուհուր, վէ 65 տէօ-
նիւմիլք պիր մահալ իւզէրինտէն միւրուր,
վէ տէրուն ի չէհրտէ էն ալա թիւճճար
մաղաղալարըն իհրագ էյլէլիպ, 13 միլեօ-
նու սիկուրթա գուլմիւնեալարը թարաֆըն-
տան վէրիլիշ օլան 15 միլեօն Ինկիլիլ լի-
րասը զարար ու զիյանը մուճիպ օլտու:

ՐԻՅԱԶԵԹ Ի ՊԵՏԵՆԻՅԵ ՎԵ ԹԱՄԱՄ

Պիր ֆէնն իլէ մէշղուլ օլուպ տա պաշ-
լըճա զիհնի գուլվիլթէրինի գուլանան պիր
քիմաէ նէ վէճիլէ քէնտի վիւճուտընտան էն
չօգ վէ էն ալա սուրէթտէ իսթիֆատէ է-
տիպ էն չօգ եաշայա պիլիւր: Էյ կէվմ թէճ-
րիպէ էտիլմէքտէ օլուպ տա զահրտէ պի-
րի պիրինէ զըտտ պուլունան իքի ուսուլ
վար տըր: Իշպու ուսուլլարտան պիրի իշ-
թահ իլէ թա'ամ կէլիպ չօգ ըլյաղէթ ի պէ-
տէնլիյէ իհրա էթմէք, տիկէրի միւլթտիլ
սուրէթտէ թա'ամ կէմէք, իսէլէճանտան
ինթիւրաղ, վէ թէմիղ հալա թէնէֆֆիւս
էթմէք տիր: Րիյաղէթ ի պէտէնլիյէ իլթի-
ղամ էտէն սըհէթիլէրվէր պիր քիմաէ իշ-
թահ իլէ թա'ամ կէր, վէ մի'տէ վէ 'պաղըր-
ոագլարըն միւմքին մէրթէպէ չօգ իշլէտիր:
Թա'ամը հաղմ, վէ վիւճուտտէ պուլունան
չիւրիւք նէսնէլէրի տէֆ' էթմէք իշխան հէր
կիւն ըլյաղէթ ի պէտէնլիյէ իհրա էտէր:
Վէլ հասըլ մէրգուլմ վիւճուտըն տէյիլ-
մէնիլի պիր տիւղիյէ իշլէտիր: Փէրհիզ-
քեարլըլ վասըթասըլլէ սըհէթիլին մուհա-
ֆագապընա չալըլան քիմաէ իսէ մի'տէ վէ
պաղըրսագլարըն լաղըմ օլտըղընտան զիյա-
տէ հօրմալագ մագսէտինտէ օլտըղընտան

տա Բեմեյի վրէժնի ֆարգը տըր: Նազկ օլու-
նուր քի, Լուսեքի իւրախի թէրէննիւմ էտէ-
մէյէն խօճալարը իսթիւտամ էթմէյ, վէ
կիւնտէ ազալլի պիր սա'աթ քէնտի թա'թը
խտարէսինտէ պուլուշան մէքթէպլէրէ թէ-
րէննիւմ թա'լիմի վէրտիրի իտի:

Փէք թէ'էսսիւֆ օլունաճադ պիր խու-
սուս տըր քի, մէքթէպլէրիմիդտէ էն զիյա-
տէ ինմալ օլունան պիր տէրս վար իսէ օ
տալի թէրէննիւմ տիր: Չօդ կէնճէրին
էլլէրինտէ նօթա քիթապը կէօրիւրիւմ, լա-
քին նէ ֆա'իտէ: Տօ, բէ, ֆէ, տէմէյի պիր-
մէյէն պիրինին ետտինտէ «Իւրախիւր իլէ
մադամարը» քիթապընն պուլուշանտը
նէյէ'էսարար: Թէրէննիւմին զայր ի մուն-
թադամ օլունաճադ տօլալը քիլիսէլէրիմի-
զլի մի թադալի'է էտէլիմ: Եվլէլա մէքթէպ-
լէրիմիդի թադալի'է էտէլիմ: Չաննրմաճ պու-
լիմալ իչիւն հիչ պիր մա'դուլ 'էօլը կէթի-
րիլէմէյ, Հէմ տէ զաննրմաճ պուլ թա'լիմ
սալթ 'ալի մէքթէպլէրէ մախսուս պիր իչ
տէյիլ տիր: Ի'տաալիյէ վէ հաթթա վիւսթա
մէքթէպլէրտէն պէտ' էլլէմէլի տիր: Նօթա
հէր պիր շալիւրտին պիլտիլի պիր շէյ օլու-
լը տըր: Չաթէն նօթա էօյրէնմէք կիւճ
տէյիլ տիր: Փրոսալալլարըն պիր զարպը
մէյ'էլի ֆէն'վապընճա, «Հէր սէօյլէմէք գուլ-
վէթիւն մալիք օլան թէրէննիւմ էթմէք էօյ-
րէնէ պիրիւր:» Բէզալիք հէր սէսի օլան վէ
պիր ազ տա մէրադ սա'իպի օլան նօթա
էօյրէնէ պիրիւր: Չօդ տէֆ'ա նօթա թա'լի-
մինէ գալլընան մէքթէպլէրին միւլէսսէր
օլունաճադընը կէօրտիւրիւմտէ շաշարմ:
Վադա'ա տա'իւրէսի փէք կէնիչ օլուպ, սալթ
անա 'ա'իտ իթալիանճա քէլիմէլէր պիր լու-
ղէթ քիթապը թէշքիլ էտէլէր: Սէսլէրին
անէնկիւնտէ օլան հիքմէթ փէք տէրին օլուպ
'արիլ ու 'ամիդ միւթալա'ա իսթէր: Լա-
քին 'իպատէթլէրիմիդտէ իսթի'մալ էտիլէն
մադամարը պիսսուհուլէ չըգարա պիլմէք
իչիւն օլ գաաաընա կիթմէք լազըմ տէյիլ
տիր: Մէքթէպլէրիմիդ պիր գաշ սատէ գա-
'իտէլէր էօյրէտէրէք իքթիֆա էտէ պիրիւ-
լէր: Վէ էկէր պիրի անը իլէրի կէօթիւրմէք
իսթէրտէ, այրըճա քէնտի պաշընա օլ մադ-
սէտէ մէսինի ետիլըմը քիթապլարը մէշգ
էլլէսին: Մէճէպա մինսպէր պաշընտա պու-
լունանլարտան դաշը' նօթա պիրիւր: Անլէրի
պրադալըմ, մէքթէպլէրիմիդտէ թա'լիմ է-
տէն խօճալարտան գաշը' տօղրու վէ նի-
ղամի թէրէննիւմ պիրիւր: Պուշըն հիսապը
պիրի ութանտըրը:

Իմտի պիլ ճիւմէ մէքթէպլէրիմիդ թէ-
րէննիւմ թա'լիմին էն մունիմ տէրպլէր
սըրասընա կէշիւրէրէք, անըն միլլէթիմիդ
էֆրատընա փէք մա'լիւմ պիր խոսուս օլ-
մասը իչիւն հէր պիր ճէհտ վէ չարէյի տի-
րիլ էթմէմէք կէրէք տիրէր:

Իշթէ պուլ Էօլ իլէ տալի 'իպատէթլէրի-
միդտէ թէրէննիւմին իսալը իչիւն պէօլիւք
պիր խոսմէթ կէօրիւրիւմ օլունաճա տըր:

(Մա'ալա'ա լա'ա)
Մար'աշ Ա. Բ. ԶՕԳՁՈՒԳԵՆ
'Իլմ ի իւրախ մէտրէսէսի

ԹԵՄԵՐԻ Ի ՊԵՏԱՐԵՐ

Իշթիմալէն չօղարըմը թէպլէր ի պէշա-
րէթ էֆէնտիմիդին քէնտի շալիւրտէրինէ
«Կիտինիդ պէշարէթի հէր մախուլաճ վա'դ
էտինիլ» էմրինի վէրտիլի վադթտան պէտ'
էլլէմիշ տիր տէյիլ տիւլիւնիւրիւք, վէ
շիւպէսիդ պիր մա'նաաա էօյլէ տիր: Վէ
լաքին պիր տիկէր մա'նա իլէ պուլ խոտ-
մէթ ի միւպարէքէ Արա'համ գաաար էպի

տիր: Վէ իշթէ պիլ թէպլէր ի պէշարէթի
կէնիլ մա'նաաաաա ալտըղըմըգաա հազգ
իլէ տէյէ պիրիւրիլ քի, պուլ իշէ իլք էմր
Արա'համըն տա'վէթիւնտէ վէրիւմիշ օլուպ,
իճրասը իսէ միւմալիւնի Բիլտանիլէրին
Ուր շէնրինտէն չըգալ Բէն'անիլէր տիյա-
ընա կէլմէսինտէ միւլաշէտէ օլունաճա տըր:
Չիւրա Արա'համըն պուլ էճնէպի տիյարա
թէշրիֆինտէն մէրամ ու մադսէտ' միւս-
թադալի իչիւն պիր գալմը մուգատտէսին
թէմէլինի գոմադ օլտըղը կիպի, պէր Ալլա'ն
իսմ ու մէվճուտիլէթիւնի տալի հէմ պադի
սազալմադ, հէմ տէ միւմէքին մէրթէպէ Անը
արալարընտա թէմէքթիւն էթմէքտէ իտիլի
փութիւրէսթլէրէ պէյան էլլէմէք իտի: Վէ
տէմէք հաճէթ տէյիլ տիր քի, Արա'համ վէ
զիւրիլէթի Յակուր վէ օղուլարընը Մըս-
րա էնէճէքթիւրի վադթա գաաար պուլ պապ-
տէ, Էս'նի իւրաճ վա'իտին իսմինի 'ալա-
գաաար օլունաճ իտիլէրի փութիւրէսթ Բէ-
ն'անիլէրէ աղ չօդ իլան էլլէմէքտէ օլունաճ-
լար տըր, վէ պիլա շիւպէն պուլ թա'իֆէ-
լէր արալարընա պէօյլէ պիր զիւրիլէթիւն
կէլմէսի իլէ, քէնտիլէրէ ադտէմէն մա'լիւմ
օլմայան Արա'համըն վէ Խա'հալըն Ալլա'ն
հազգընտա խալըճա մա'լիւմաթ էտինիլ-
լէր իտի: Տէյէ պիրիւրիլ քի պուլ Էօլ իլէ
անլէրին գուլմէթ իլէ գալիլ ու ֆուլալարը-
նա պիր Էնիլ Զա'ր տօղմուշ, վէ մուլլիմ
կէճէլէրինտէ պիր Էլլէ փարալմադաա պուլ-
լունաճ իտի, էօյլէ պիր Էլլէք քի, պիր
տա'նա պաթմաճադ իչիւն էպէտի ու ֆուլ-
լարտան պաշ գալտըրըն իտի:

Պուլ թէպլէր ի պէշարէթիւն իլք վէ սատէ
աաթըմ օլուպ, անըն իքինճիսինի էվլէլա
Յուլիսիլին վէ սանիյէն Յակուրըն տիկէր
զիւրիլէթիւնին Մըսրա էնմէլէրինտէ կէօ-
րիւրըք:

Պունտա տալի Գատիրին միւրաաթ միւն-
թէլապ ճիւսի էլլէմ վէ ճէֆալար իլէ գալլ
էթմէք վէ պէօյլէճէ միւսթադալի իչիւն
անլէրի տա'նա 'աղիմ խոտմէթլէրէ հազըր-
լամադ օլտըղը կիպի, քէնտի իսմ ու գուտ-
րէթիւնի տալի Մըսրիլէրէ պիլտիւրմէք իտի:

'Ումունէն գապուլ օլունաճընա կէօրէ,
պիր Ալլա'ն մէվճուտիլէթի վէ Էս պուլ
պապտէ պիր ի'թիգաա վէ թէսալվուր օլ-
մասը գաաթիմ Մըսրիլէրէ նաճա'լիւմ օլան
պիր շէյ տէյիլ իտի: Պիլ տէ պունը գապուլ
էտէր իսէք տէ, տիկէր թարաֆտան տա
շունը տէմէլիլիլ քի, իսալիլին միւրաաթ
քէնտիլին անլէրէ քէնտիլէրին զանն ու խա-
յալ էլլէմիշ իտիլէրինտէն քիւլիլէն ֆարգ-
լը պիրի իտիլինի կէօթթէրմէք իտի: Օ' քէն-
տինին Վա'նիլ Էլլէ Զա'ր օլուպ, Մէլէն-
վէ իսմի Նէհաճ իտիլինի անլէրէ գուլվէթ-
լու պիր պադուլ իլէ պիլտիւրմէյն նիլէթ էյ-
լէմիշ իտի, վէ կէրէքտէն տէ փութիւրէսթ
վէ մադրուր Յիւր'օնիլէրին պունը միւսթա-
ղիլ էօյրէնմէլէրի կէրէք իտի:

Պիլ պէն ի Խարայէլին Մըսրտա էսնա ի
իդամէթլէրինտէ էճաաալարընը Ալլա'ն
հազգընտա հիչ պիր Էօլ իլէ տէյիլ իսէ,
հուլուրլարը իլէ սէօյլէմէքտէ իտիլէրինի
ինքեար էտէմէյիլ: Եթէք քի անլէր ֆիլան
պիր վադթտա Մըսր վէ էթրաֆ ճիւլարա-
ըն գաթըն զալիմ փէնէսինտէն թալիլիս
սէպէպ օլան պիր էճնէպիլին պիրաաթլէրի
զիւրիլէթի տիր: Եթէք քի անլէր այրը-
ճա օլարադ ճաշան թօրիաղընտա օթուր-
մադաա վէ կէօրիւնմէք օլան պիր Չաթթա
'արըլը 'ուպուտիլէթ էթմէքտէ տիրէր: Եթ-
թէք քի պուլ վէ էսալի խոսուսալարտա
անլէր քէնտիլէրտէն թէֆրիլ օլունաճաա

իտիլէր: Տէյէ պիրիլիլ քի պունալար Խարա-
յէլին Ալլա'ն հազգընտա սիւքիւթ միւպէշ-
շիլէր իտի:

Վէ լաքին պուլ պապտէ օլան թէպլէրին
գալմը միւնթէլապըն ֆա'րա'նա չըգա-
ճազարը վէ չըգադըլարը վադթտա տա'նա
գուլվէթլիճէ վէ տա'նա Էիւքաճէ սէս իլէ
իլան էտիլմիշ իտիլինի խաթրտան չըգա-
րամալը: Պուլ գաաար օղրաշմադտան սօն-
րա «Նէհօվա քիմ տիր» տէյէն Մըսրիլէրին
Անըն հազգընտա փէք չօդ շէյլէր էօյրէնմիշ
իտիլէրինի ինքեար էտէմէյիլ: Չիւրա ճա-
շանըն միւնպիլթ ադադիսի, Պանը Անմէրին
հէյպէթլու կիւրիւթիւլէրի, վէ ճէֆա գաճա-
չըլարը ալթընտա նէսլի մուգատտէսին ին-
շա էլլէմիշ վէ չամուրլարընը կէօղ Էաշ-
լարը իլէ ըսլաթմը իտիլէրի ֆիլթօմ վէ
Բա'մաէն շէնլէրի օլ մադրուր, մու'աննիտ
վէ ճէֆաքեար գալմա րա'հիմ, սապըլը 'ա-
ղիմ վէ 'ինայէթի քէսիր օլան էլլէլի Նէհօ-
վալը 'ալէտ տէվամ վա'դ վէ իլան էլլէմէք-
տէ տէյիլլէր մի իտի:

Խարայէլ պուլ խոտմէթի տա'նա միւքէմ-
մէլ պիր սուրէթտէ իֆա էթմէք իչիւն վա-
թանընա 'ալտէթ էթտի: Անլէրին տիյար-
լարընա հէնկեամը 'աղիմէթլէրինտէ էթ-
րաֆ միլլէթլէրէ Նէհօվա հազգընտա նէլէր
իսպար էլլէմիշ իտիլէրի վէ օլ միլլէթլէ-
րին տէ պուլ իլանը մու'ազգաճըն հուլու-
ընտա նիճէ խալթի ու խաշիլէթ կիրիֆ-
թար օլունաճ իտիլէրինի գաթէն թա'րիֆէ
հաճէթ Էօդ տըր:

Խարայէլ օղուլարընը Բէն'անա 'ալտէթ-
լէրինտէն թա Պա'պէլ էսարէթիւնտէք կէ-
շիւրմիշ իտիլէրի միլլի պիր 'էօմը, վէ իշ-
պուլ միւստէթ զարֆընտա մէյտանա կէլմիշ
օլան 'աճա'իպ վադը'ալար, Դաւիթ վէ Սո-
ղոմոնըն Ալլա'ն վէ Անըն աշքեամը 'աճի-
պէսի հազգընտա Էազընտա վէ իրադաա
միլլէլի սա'իւրէնի տիգաթընը խոսուսի
պիր սուրէթտէ ճէպ էլլէմիշ իտիլի մա'լիւ-
միմիդ օլտըղը կիպի, պիլ գաթ թա'իֆէլէ-
րին իմանա կէլմէսի վէ անլէրին տալի Նէ-
հօվալա 'արըլը 'ուպուտիլէթ էլլէմէլէրի ի-
չիւն խոսուսի ճէհտ ու զայրէթին տիրիլ
էտիլմէտիլ տալի քէյֆիլէթ ի միւսպէթէ-
տէն տիր:

Խարայէլին Պապէլէ էսիր կիթմէսի պէ-
շարէթին պիր ալսէր աաթըմ տէնիլսէ սէգա
տըր, զիւրա հէր նէ սէպէպտէն օլուր իսէ
օլուն, նէսլի միւնթէլապըն պուլ էսա-
րէթտէ միւստէթ ի իդամէթլէրինտէ, տա-
ղըմը իտիլէրի քէօյ, գաաապա վէ շէնր-
լէրտէ պէրապէրլէրինտէ կէօթիւրմիւլ իտիլ-
լէրի Շէրի'աթ ը իւրալիլ, իճրա էլլէմիշ ի-
տիլէրի 'իպատէթ վէ անըն այլին ու 'ա-
տէթլէրի, թէրէննիւմ էլլէմիշ իտիլէրի
նադմէլէր, վէ կէշիւրմէքտէ օլտըղարը միլլի
պիր 'էօմը իլէ փութիւրէսթ Պապէլիլէրէ
Ալլա'ն վէ Անըն Էօլարը, Նէհօվա վէ Անըն
ճէլլի սըֆէթլէրի հազգընտա հիչ տէյիլ սիւ-
քիւթ վէ տօլալարտան օլարադ խապէր
վէրմիշ իտիլէրի ինքեար օլունաճադ: Չի-
րա «Պիլլէ Սիօն իւրալիլէրինտէն թէրէննիւմ
էտինիլ» տէյէն Պապէլիլէրին արղուլարը
նէյէ մէրպուլ օլուր իսէ օլուն, պուլ
պապտէ պիլապալէր վէ ճա'իլ տէյիլ իտիլէ-
րին պիր 'ալալէթ ի սա'իլսէ սալըսա սէ-
ղա տըր: Վադա'ա Խարայէլ թէ'տիպ իչիւն
սաթըլարը թէքտիր վէ միլլէթլէրի հիւքմ է-
տէն հէր շէյ Գատիրի վէ Անըն Էօլարընը
արալարընտա պուլունաճ իտիլէրի փութ-
իւրէսթլէրի իլան վէ պէյան էլլէմէք իտի:

Վէ իշխէ տիրապետ շաշան նոգթա շուրա-
սը տըր քի, 'ասորաբ Եվել թէպէր ի պէ-
շարէթ իշխան Արաբասմը իրաւ էտիպ քէն-
տիսի դուրմէթտէ գալմըշ օլան պու տիյար,
շիմտի անըն զիւրրիյէթի սայէսինտէ տա-
հա 'ազիմ 'նուրա վէ տահա միւքէմմէլ պիւր
պէշարէթէ նա'իլ օլտու:

(Մալա'ալ Էսր)
'Այնթապ 8. 9. ՊԻԻԼՊԻԻԼԵԱՆ

ԳԱՅԱԵՐԻՅԵՏԷ ՎԱՒԶԼԷՐ ՄԷՃԼԻՍԻ ՎԷ ԲՈՒՀԱՆԻ
ՎԷՐԿԻ

Պիւթիւն տա'իւրէմիլտէ չալըշան իշխէր-
տէն խասսէթէն տա'վէթ օլունմըշ ֆաղլիլէթ-
լու միսիօնէր վէ Եէրլի չօպան վէ վա'իլ Է-
ֆէնտիլէրտէն 26 զաթ 1891 ապրիլ 4/1868 ը
կիւնիւ հաղըր պուլունմասը իլէ մէճիւս
քիւշաւտ օլունուպ, 8 կիւն գատար տէվամ
Էտէրէք տա'իւրէտէ պուլունան ճիւմլէ իշ-
լէրին էն զիյատէ ֆա'իտէլի սուրէթտէ
թէրթիլի խուսուսընտա հէր ֆէրտտէն
պէրրադ վէ սէրպէսթ Էֆքէարլար իշխիլ-
մէքտէ իտիլի, պա խուսուս կիւն պէ կիւն
թէրադգընն սէհիլ Էօլլարըն տիւշիւնմէյի
հէր պիւր քէնտիլէ վաղիֆէ Էթմիշ օլտըղ
միւշահէտէ օլունտը: Պու միւնասէպէթլէ
Պատ. Տր. Ֆարսիլօրթի ինճիլ իշի մէմա-
լիք ի մահրուսէ ի Շահանէտէ 1843-1890
ղարֆընտա նա'սըլ վէ նէ Էօլտա թէրադգը
Էթմիշ իտիլիլէ տա'իւր փէք խօշ վէ միւ'էս-
սիւր պիւր նութգ իրաւ Էթտի: Բէգալիք
քիլիսէտէ Պատ. Յովան Կայծակեան վէ
Նաղարէթ Էֆ. Մօստիճեան վէ Գարմի Էֆ.
Տաղըրանեան ինճիլ իշի վէ խէլաւ թէր-
թիլիլ իւղէրիլէ այրը այրը վաղթարտա
փէք խօշ վէ միւնասիպ թարգտա իրաւը
քէլամ Էթտիլէ: Մէճիլի մէքթիւրտէ 31
ֆարղը մահալլէր հաղընտա փէք խօշ մադ-
պաթալար դրա'աթ օլունտը: Հէր նէ դա-
տար պա'ղը մուճիլի էսէֆ խուսուսլար
վար իտի իսէ տէ, 'ուսուսէն իշլէր փէք իւ-
միտիլ օլտըղ անալըրմադտա իտի: Մու-
ճիլի էսէֆ օլան նոգթալարտան պա'ղըլարը
'իւլատէթ Էթրլէրին թա'միլէ միւնթաճ
օլտըղ հալտէ ազէնիլի դըլլէթի, վէ նիլէ
պիւնալար Էարը Էալիլմըշ հալէ կէլմիշ օլա-
րադ պիլթիլիլմէյէ միւնթաճ օլտըղ հալտէ
Էթթիլիլմէյէսի վէ պիւր խուսուս տալի հէր
նէ գատար իշլէր չօգ էյի իտի իսէ տէ, ադ-
չէնիլ զայրի քէաֆի օլմասընտան նաշի
պա'ղը Էթրլէրին մէճպուրէն թէք օլուն-
մասը տըր: Պու խուսուսլարը զիքր Էտէր
իքէն պէլի պա'ղըլարը Ամէրիկան Պօրտ
շիլթէթի արթը պիլար օլտու, օսանտը,
զա'իլթիլտի տէյիլ տիւշիւնմէյէ տիլէր:
Ֆաղաթ պու կիլի Էֆքէարա զահիլ օլան-
լար շուրն տէր խաթր Էթմիլի տիլէր քի,
Ամէրիկան Պօրտ սէնէ պէ սէնէ արթըրմա-
սը, պա խուսուս պու սէնէ 100տէ 25 զի-
յատէ վէրմէսի իլէ պէրապէր Էթմիլ տէ ադ-
չէ նօգսան գալմըշ տըր: Չօնուգ պէօյիւ-
տիւքճէ մէսարիֆի պէրապէր պէօյիւտիլի
կիլիլ, քիլիսէլէրին մէսարիֆի տալի պէ-
րապէրլէրինմէ պէօյիւտիւշ օլտըղըն ֆէ-
րամուշ Էթմիլմէյիլ: Ամէրիկան Պօրտըն
սայէ ի մէրհամէթվայէ ի հաղրէթ ի ֆատի-
շահիտէ թէպա'ա ի տէվլէթ ի 'Ալլիէտէն օ-
լան իրաթիյանլարա խայը սէնէլէրտէն
պէրու Բէլամ Ուլլանըն նէշը ու իլանը
պապընտա խարադ Էթմիլ վէ Էթմէքտէ օլ-
տըղը սայ ու զայրէթ տէյիլ սալթ պիւր
'ասը իլա միւ'էպալէտէն ունուտուլմադ,
Ինանըրը քի Ամէրիկան Պօրտըն ա'գա-
լարը պու խուսուսլարա քիւմիլէն վաղըֆ

օլտըղարընտան, ինչաւ միւթտէսի իշիւն
ազէն տիլիլ Էթմէյէրէք պօլ պօլ մահալլէր-
նը տալի պիլիպ մէսրուր օլաճադ տըրլար:
Ֆաղաթ, իրաթիյան պիւրաւտէրլէր, պու
կիլի զայրէթլէր Ամէրիկա իլէ ինկիլթէր-
րա իրաթիյանլարընա ֆարղ օլտըղը հալ-
տէ պիլ պու վաղիֆէնիլ իֆասընտան հո'ւրը
մը իլ: Էվլատ պէօյիւտիւքճէ վալիտէյն իւ-
զէրինտէն աղըրլընը գալտըրըր վէ 'ա'իլ
խաղընըն թէ'այլիւշիւնիւ տիւշիւնիւր: Մէ-
մալիք ի Մահրուսէտէ պուլունան ինճիլի
քիլիսէլէր պէօյիւտիւպ քէնտի աղըրլըղըմը-
ղը վալիտէյն հալիտէ պուլունա սէնէլէրտէն
պէրու կէրէք թա'լիմ ու թէրպիլիմիլ վէ
կէրէք թէնիլի օլունմամըղ իշիւն զայրէթ
Էտէն տօթթարըմըղըն իւղէրինտէն նէ
վաղթ քէամիլէն գալտըրաճաղըղ, Վազա'ա
անլէրին սայ ու զայրէթիլտէն տօլայը զի-
յատէսիլլէ միւթէշէքթիլ իլ, ֆաղաթ պու
կիւն Ամէրիկան Պօրտ Էլիլիլ չէքճէք օլուր
իսէ, ինճիլի քիլիսէ վէ ճէմա'աթարըմըղըն
հալի 'աճէպա նէ օլաճադ, Չաննըմա, պա-
ղը Էթրլէր պիլլէ էյի պիւր ճէվապ օլա պիլիլ:
Գայսէրի, Մէրգիֆուր, Սիվա տա'իւրէլ-
րինտէ թէք օլունմըշ մահալլէրին հալի
թա'իլ ը նաղարա ալընտըգտա նէ գատար
մուճիլի էսէֆ օլտըղը կէօրիլիլ: Պու
կիլի մահալլէրին ֆէրեատ ու ֆիղանլարը-
նը իշիլմէք սալթ Ամէրիկան Պօրտ վէ Էվ-
րօիա իրաթիյանլարընը գուլապընտա մը
մախսուս տըր: Պու գատար կէնիլ վէ միւ-
ֆիլ իշ ֆաղիլ վէ զէնկիլ, պէօյիւք Էա քիւ-
շիւք, պա խուսուս նիլէ տուլ վէ Էօրիւլլէ-
րին մուհապալէթ ազէլէրինիլնէթիլմէսի տէ-
յիլ մի: Տիլանէթ Էվրօիալըլարա մը մախ-
սուս տըր, ինճիլ վա'ղը սալթ անլէրէ մի
իհալէ օլունմըշ, թիւրքիտաթի իրաթի-
յանլար ազէլ վէրմէք խուսուսընտա հո'ւր-
րիլլէթ սէնէսինտէ մի տօղմուշ տըրլար, ու-
ղադտա պուլունանլար պիլիմ իտարէմիլի
վէ սէլամէթիլիլ տիւշիւնիլյօրլար իսէ,
Էթրլի քիլիսէ վէ ճէմա'աթար հէմէյէրի
պուլունան պիւրատէրլէրին Էպէսի ինչաւ-
լարը իշիւն նէ վաղթ քէամիլէն գօլլարընը
ուղաւտաճադ տըրլար:

Ֆաղաթ միւ'միլլէր պու նէվ' ֆուրթու-
նալարտան սարըլալար տա տիւշիլմէյէր:
Էնալիլին ֆաղիլիլի մա'իլմ տիլ, նիլլէլ-
րի կիւնիւք իլէ 'ա'իլ թէ'այլիւշիւնիւ
պուլա պիլիլյօրլար, թիւսարէթ դըսսա իտիլի-
տէն փէք աղլարը ազէն արթըրլըլար:
Լաքին ճիւմլէ ճէմա'աթար շուրն տիւշիւն-
մէլի տիլլէր քի, պիլ Բապալա արթանը-
մըղտան վէրմէյէճէյիլ, Վաղթըն արթանը-
նը պօլ պօլաղըղա վէրմէք, ազէնիլ (ար-
թանը օլմաղ իսէ տէ) արթանընը պէլիլիլ
վէ չէնիլթ ի նէֆասիլլէյէ վէրմէք, սօֆրա-
տան արթան դըրընթըլարը ֆաղիլլէրէ Էա
քէլլիլլէր վէրմէք հէր Էթրտէ 'ատէթ իսէ
տէ, պա խուսուս տիլարըմըղտա 'ուսուսի
տիլ: Հէր սէնէ արթըրաղըմտան բուհանի
վէրկի վէրմէլիլմ տիւշիւնիլիւտիւտէ պու-
լունանլար էյի տիլգաթ Էթմիլ տիլլէր քի
պու նէվ' տուլլու Ալլահա հաղարէթ տիլ:
Լաքին Էսէֆ իլէ տէրիմ քի, պուլը իրա-
թիյան անըլանլարըն փէք չօղընտան իշիլ-
միլլիմ: Ֆաղիլ օլանլար քէնտի զէնկիլ
գալլէրինտէն ճէօմէրտէ տալընտարադ
Էթրու կիւնլէրինտէ իշիլէն իշիլ պէտէլի-
նի քիլիսէլէրին վէրմէլէր, պէյթ Ուլլահա
պէօյիւք Էթրադ ճէմ' օլաճադ տըր: Էվլա-
տըմըղըն թէ'այլիւշ վէ բուպալարըն տիւ-
շիւնէրէք պօրճ իլէ Էա սա'իլ պիւր Էօլ իլէ
չարէ պուլունյօրըղ: Լաքին բուհանի վէրկի

իշիւն պօրճ Էտէն զանն Էտէրիմ հիշ պու-
լունմաղ, պուլունսա տա միւսթէնտա տըր:
'Ա'իլ թէ'այլիւշիւ իշիւն օլան զա'իլմիլլէր
պիւր օնունճըսընը բուհանի հալլէրիլիլ
Էտէճէք օլուր իսէք, միւշքիլաթ հալլ օլունա-
րադ տիլլէմէքտէն արթըղ գուրթուլաճադ
հալլէ կէլիլիլ տէյիլ զանն Էտէրիլ, ֆաղաթ
միւշքիլաթ զէնկիլ գալպի օլան ֆաղիլի
պուլունադտա տըր:

(Մալա'ալ Էսր)
Նէվլէշը ԵՂԻԱ 8. ՇԱՄԻԿԵԱՆ

ՔԻԻՐՏԻՍԹԱՆՏԻՆ ԻՆՃԻԼԻՆ ՎԱՂԸ ԻՁԻՆ ԻՍՆԷԼԷՐ
Յուլի 1տէն Ապրիլ 1է գատար Բիւր-
տիսթանտաթի թէպէր ի պէշարէթ իշիլնէ
Էտիլէն ի'անէ ճէտլլէլի տիլ:

Ղուրուշ	
Խարիուլթըն Էօղարըքի մահալլէսի ճէ-	
մա'աթընտան	88
Խարիուլթ նիսլան չիւքթիլտէն	155
Խարիուլթըն աշաղըքի մահալլէսի ճէ-	
մա'աթընտան	129
Խարիուլթտա Պատ. Կ. Խաշատուր-	
եանտան	60
Խարիուլթտա Յակուբ Պալօեանտան	64
» Մկրտիչ Չարգարեանտան	5
» Յովհաննէս Պէշկէօթիւր-	
եանտան	20
Ամէրիկա տա Վահան Պէշկէօթիւրեան-	
տան	24
Իշմէ ճէմա'աթընտան	50
Օրտու Էրմէնի Փրօթէսթանլարընտան	108
Թրապիլդօն ճէմա'աթընտան	162
Աղըն	80
Իզմիտ	108
Խուլլու	100
Խուլաքէօյ	40
Էնգարէ	108
Մօրէնիք	93
Գալու	35
Մարի	65
Խօլս	55
Հապուսի	149
Պատ. Գայիոս Բէմալեանտան	216
Թրապիլդօնտա Մր. վէ Միսիս Փարմէ-	
լիտէն	54
Մր. Սէլըրըն Էթիլլէ Պէպէք Կիւրկի	
մէքթէպիլտէն	540
Թէրանտա Միւրան Տամպուրաճեան	
Էթիլլէ	378
Իշմէտէ Տամպուրաճեանլարտան	20
Խուլլուտա Հաճի Պօղոսըն Էմալընտան	70
Խօլտա Հնաղանդ Միւնոյեանտան	5
Հապուսիտէ Կարապետ Թորոյեանտան	20
» Մամա	10
» Կիւլէսէր	10
» Պօղոս Օղկասեանտան	15
» Կ. Խ. չիւքթիլտէն	20
» Հայաճան Աղաւորեանտան	10
Իսթանպուլտա Պատ. Մ. Բիլլէճեանտան	60
» Գրիգոր Էնֆիլլէճեանտան	40
Մաշկերտտէ Պատ. Պետրոս Խաշա-	
տուրեանտան	20
Մաշկերտտէ Մարգար Ճանճիկեանտան	20
» Պէշըղ գարնտաշարտան	25
Թըրաքի վա'իլլանէ իշիւն Հիւսէյ-	
նիլքտէն	500
Եթիլլէն	3,731
Խարիուլթ	
Ապրիլ 1, 1891	Հ. Ն. ՊԱՐՆԸՄ

Եարըն կէնճէրին տու'ա մէճիլի սա'աթ
Տա' Ամէրիկան խանը 'իպատէթխանէսի-
տէ ին'իգաւ Էտէճէք տիլ:

Ֆրանսիացի միլիտերները իրարմ իշխան օլ վազթ-
տան պէրու թէշէպպիւսաթ իմրա օլունմը
խտէ տէ, միւշէսսէր օլունամամը իտիլինի
մա՛ էլ մէմնունիյէ պէյան էտէրիդ։»

—Ֆրանսա կէօմրիւք մուհասէպաթընտան
միւսթէպան օլունը վէճհէ, կէշէն սէնէ
Ֆրանսա իսքէլէրինէ 27,653 տանէ սէֆի-
նէ իշէմիշ օլուն, էն զիյատէ ախդ ու ի-
թա էթմիշ օլուն ալթը իսքէլէրին Մարսիլ-
եա, Հալլը, Տիւքիւք, Պորտօ, Բուան վէ
Պուլճուք շէնրէրի օլունը տըր։

—Փրէնս տը կալըն պէօյիւք քէրիմէսի
օլուն Թալիք Տիւշէսի սալիմէն պիւր դըզ չօ-
նուղը տօղունմը տըր։

Մր. կլասթիթօն տահա զիյատէ իֆազաթ
պուլմագտա, վէ ինկիլթէրրատա ինֆլուէն-
ցանըն հիւքմի թէսքին օլմագտա տըր։

—Փարիստէքի Չիլի գօնկրէ թարաֆտա-
րանը ֆըրգասը մասլահաթկիւզարարընը
Չիլիին իքիք նամ շէնրինտէն ալթըզարը
մա՛ իւմաթա նաղարէն, Չիլիին մուլագգաթ
հիւքիւմէթիյէ Միւթթէհիտէ ի Ամէրիգա
տօնանմաը տմիրալը պէյնիտէ պիւր սու-
րէթ ի թէսլիյէ ագտ էտիւմիշ օլուն, մու-
հէպիննէ Չիլի վէ Միւթթէհիտէ ի Ամէրի-
գա հարալ սէֆինէլէրի պէյնիտէ պիւր կէօ-
նա մուհարէպէ վուգու՛ պուլմագտա տըր։
Սուրէթ ի թէսլիյէն շարթլարը մա՛ իւմ
տէյիլ իսէ տէ, հէր նէ տէ օլուն Չիլի հարալ
սէֆինէսինն ճէպրէն տէր տէսթ օլունմա-
յաճաղը մուհաղգադ տըր։

Սա՛ իր ճիւղէթիւրտէն ալընան մա՛ իւմաթա
նաղարէն, միւշէթիւրաթ հալլ ու ֆապ օլունըն-
ճայա տէյին Ամէրիգալը մէ՛ մուրը ալըպ գա-
չան ինքա՛ սէֆինէսինն Միւթթէհիտէ ի Ա-
մէրիգա հիւքիւմէթիյէ թէսլիմ օլունմաը
ինթիմալէն սուրէթ ի թէսլիյէն շէրա՛ ի-
թիւտէն տիւր։

—Կէշէն հաֆթա վիշէնտա իթթիհատ
փօսթա մէ՛ մուրլարընը պիւր ռուսիմի մէճ-
լիսի իմթիմա՛ էթմիշ օլուն, մէճլիս ի մէզ-
քիւրտէ 37 հիւքիւմէթիյէ վէքիւլէթէն
մէ՛ մուրիյն ի մալսուսէ հաղըր պուլուն-
մը տըր։ Սօն մէճլիս ի ռուսիմիին իմ-
թիմա՛րնտան պէրու իթթիհատը մէճքիւրէ
7 մէճլէթէ տահա իւլալէ էտիւմիշ օլուն, ի
թթիհատ տալիլիտէ պուլունան հէր
հանկի պիւր մէճլէթէտէն հէր հանկի պիւր
տիկէրինէ 40 փարա իլէ մէքթիւր կէօնտէ-
րիլմէքտէ տիւր։ Մէճլիս ի մէքթիւրտէ՛ փօս-
թա իթթիհատըն իմատ էթմիշ օլուն Ալ-
ման ռուսիմ փօսթա նաղըրը Տր. Ֆօն
Սթէֆան պիլ խաստա մաղհարը իլթիֆաթ
օլունը տըր։

—Սթէֆանըն Շանկիայ շէնրի մուլպի-
րի էճնէպի սէֆիւրէրին Մարա պընտա Չիլի
իմիէրաթընըն հուզըրընա չըգմասը մէ-
րասիմին մուֆասսալէն թա՛րիֆ էալիօր։
Սէֆիւրէրէ՛ քէնտիլէրէ իքրամէն պիւր միւ-
քէմմէլ զիյաթէթ վէրիւտիքտէն սօնրա պի-
րէր պիւրէր հուզըրը իմիէրաթըրիյէ չը-
ղարըրմը տըրլար։ Մուլպիւր ի միւսալիյէ
մէ՛ մուրիյն հուզըրը իմիէրաթըրիտէ
տուրաղըրը էանատէ լապիս օլունըրը
միւղէյէն էլպիսէյի թա՛րիֆտէն սօնրա
քէլամընա շու վէճհէ տէվամ էալիօր։

«Մէ՛ մուրիյն միւղէյէն էլպիսէյի
պէն ի պէշէրին տէօրթտէ պիւր զըսընա
հիւքմ էտէն կէնճ իմիէրաթըրն զըլաֆէ-
թի պէյնիտէ պէօյիւք պիւր ֆարպ վար ի-
տիւ Պուլունան էլվէլ միւշէթիւրին սիմա-
սընը էն իւլի բիւթպէտէ օլուն թէպա՛տ-
սընտան մա՛տա հիւ պիւր քիմաէ կէօրմէթի
տիւր։ իմիէրաթըր հաղըրթիւրինն պու-

միւնասէպէթիէ էճնէպիւր հաղըրտա ալ-
տըրը էֆքիւր հէր նէ տալի օլուն, սէֆիւր-
լէր անըն հաղըրտա էյի վէ խօշ էֆքիւր-
րա զահիպ օլունըր տըր։ Միւշէթիւրին
հաղըրթիւրի միւքէտտէր կիպի կէօրիւն-
մէքտէ իսէ տէ, զայէթիէ զէքի վէ լաթիֆ
մէշէպ տիւր։ Միւշէթիւրին սիմասընտա
'ուլունը ճէնապ փարլամագտա իսէ տէ,
պէնդի տօնուգ օլուն, ճէնկէպիւր էճտա-
տընըն գուլվէթ ու շէնաթընտան 'արի,
ֆազաթ քիւմիլէն հաղին, նաղիք, միւքէտ-
տէր վէ լաթիֆ տիւր։ Բէնկի զայէթիէ սա-
րը օլուն, պուլունն սէպէպի իսէ քէնտիլին
ալլա պիւնտան տիւրը չըգմամսը, վէ
կէնճ չաղընա մալսուսէ հէր նէվ՛ էյէննէ վէ
օլունըրտան մահրուլ գալմասը տըր։ Միւ-
շէթիւրին հաղըրթիւրի Չիլի իմիէրաթըրըն-
ըն ուսուլը իւզըրէ, կէնէ կարըսընտան ի-
քի սա՛աթ սօնրա գալմագտա տէօրթ սա՛աթ
ուլունը տէվէթէ 'ա՛ իտ մուհիմմ մէս՛ է-
լէրին թէսլիյէսիյէ իշէթիլալ էտէր։»

ՏԱԽԼԻՅԷ

Բուսիա իմիէրաթըրըն իքինճի մալս-
տուլը, վէ Բուսիայա 'ալտէթ էթմէք իւզ-
րէ օլուն կրան Տիւք կէօրիէ հաղըրթիւրի
ֆէնճէյնպի սապահըր Աֆրա՛ Գիւնէթ
զըրիւրը իլէ Տէր ի Սա՛ատէթէ միւլա-
սէլէթ էյէմիշ տիւր։ Եէվմ ի մէքթիւր-
տէ սա՛աթ 3 րատտէլէրինտէ իւարիճիյէ նա-
ղըրը վէ թէշէրիֆաթը 'ուլունիյէ նաղըրը
փաշալար սէֆինէ ի մէքթիւրէ իւզըրինէ
կիտէրէք նամը նամի ի ճէնապը Շէնիշա-
հի իլէ միւշէթիւրինէ իֆա ի բէսմ ի խօշ ա-
մէտի էյէմիշտէ տիւր։ Կրան Տիւք հաղըրթ-
լէրի ֆէնճէյնպի կիւնիւ Տօլմա Պաղէ փիշ-
կիւննա չըգարադ իսթապը 'Ամիւրէտէն
թա՛նի օլուննա 'արապալարա րաքիպէն
մա՛լիյէթիյէ պէրապէր իսթանպուլըն շայանը
թէմաշա մահալէրինի կէզմիշ տիւր։

Աֆրա՛ Գիւնէթ 5,000 թօնէլաթօ ճէսամէ-
թիւտէ օլուն, սա՛աթտա 18 միլ հօլ ալըր։

—Չէքիւրէլէրին էօնիւնիւ ալմագ իշիւն
լաղըմ կէշէն թէտապիւրին իթթիսաղը պա-
պընտա պիւր Մըսըր իւլիայա վէ տիկէրի
Մըսըր սիւֆիայա օլմագ իւզըրէ Գահիւրէ-
տէն իքի մէ՛ մուրը մալսուսէ կէօնտէրիւ-
միշ տիւր։

—Փարիսիսթա սաթըրան սիւտիւ սը-
նամագ իշիւն պէլէտիյէ մէ՛ մուրիյնն Շէնր
էմանէթի ճանիպիւտէն միզանը մալսուս-
լար թէվլի՛ օլունմը տըր։ Պա՛ղը սիւտիւ-
լէրին կարը կարըյա սու գաթիւրըրը իմ-
րա էտիլէն թահիլագթտան անլաղըմը օ-
լուն, պէօյիւրին միւնասիպ պիւր ճէգա ի
նաղտի վէրմէլէրինէ գարար վէրիւմիշ տիւր։

—Գօնիա տէմիւր հօլու հաղըրտա ալը-
նան սօն խապէրէ նաղարէն, խաթթը մէզ-
քիւրըն շիմալի ուճու Մուտանիա քէօրթէ-
զիւտէն պիւր ազ էօթէտէ վաղը՛ օլուն էաքէլ
զարիյէսիտէ խիթամ պուլմագտ տըր։ Սա-
պա՛ զաղէթաընտա նէշը օլունտըրը վէճհ-
լէ, Պաղը 'Ալիյէ խաթթը մէքթիւրըն Պան-
տըրմատան պաշլամատը պապընտա վէ պէօյ-
լէ օլունը թապտիւրտէ իմարէթիւրն բէվաճ
պուլմագտընը միւղէյին պիւր մահէր ի 'ու-
մուլի 'արալ ու թապտիւր գըլընմը տըր։

—Հալլանըն պուլանը օլմասընտան նա-
շի ճուլմա՛ էթմիշ էյէննէ պըն թուլուն-
մաը իսթանպուլտան կէօրիւմէթիւրին տիւր։

—Մր. փիլին իլէ Եուսուֆ Էլիսա էֆէն-
տիլէ 'Աքիւտան Շամա գատար պիւր տէմիւր
հօլու խաթթը ինչաղը իմթիլաղը վէրիւմիշ
օլուն, Մր. փիլին Մանէթաթըրտա վա-

ղը՛ պիւր պանգայա 60,000 ինկիլ լիւրաը
կաթըրմը օլունը Պանգը 'Օմանի թարա-
ֆընտան հիւքիւմէթ ի Սէնիյէ պիւրիւրի-
միշ տիւր։ Մէպաղը մէքթիւր իմզալան-
մը օլուն մէպաղըն 10 տա պիւր զըսմը տըր։

—Բիւլայէթէ նաղարէն, հէր սէնէ սու-
լարըն թուղեանտան նաշի իզմիւր ճի-
վարը բէնճպէրէրինէ խալը խասարաթը
մուհիպ օլմագտա օլուն Մէնտէրիս ըրմաղը-
նը քէնտըրընա սէտուլէր ինչաղը իշիւն
իզմիւր ըրթիւրմարը միւսալի Մ. Կիֆիւ
տալիւտէ օլարագ պիւր հէյ՛ էթ ի սարաֆիյէ
թարաֆընտան իմթիլաղ իսթիտա՛ օլուն-
մը տըր։

—Աթլարըն, էօքիւզլէրին վէ սա՛ իր եիւք
հայլանլարընը կէօթիւրէճէքլէրի եիւքիւն
միգտարընը թա՛նի էթմէք իւզըրէ Շէնր
էմանէթ ի 'ալիյէսիյէ սու գուլմիւտանաը
պէյնիտէ 'ագտը մուգալիլէ էտիւմիշ տիւր։

—Փարիս սարաֆլարընտան Մ. Հալֆին
Սէլանիքտէն Տէտէ Աղաճընա գատար պիւր
տէմիւր հօլու խաթթը ինչաղը իմթիլաղըն
հիւքիւմէթ ի Սէնիյէտէն իսթիտա՛ էյէմիշ
տիւր։

—Կէշէն ճուլմա՛ էթմիւր կիւնիւ Հա-
լէպտէ պիւր քիշիլին գօլէրայա թուլունմը
իսթիլինէ տա՛ իր շիւպիէ հուսուլէ կէլմիշ
իսէ տէ, անտէն մա՛տա շէնր ի մէքթիւրըն
ալլալը սընիյէսի փէք կիւզէլ տիւր։

—Գամարանտան Սընիյէ գօլիսիօնընա
չէքիւրն թէլէրաթլարա նաղարէն, շէնր ի
մէքթիւրտէ սօն կիւնիւրտէ գօլէրայա թու-
լուն օլմամը տըր։

—Փաղար կիւնիւ Նիշան Թաշընտա պիւր
թիւրք օլուն չօնուղը օյնար իքէն էլվէրի-
նի պաղէսիտէքի հալուգա տիւշէրէք
պօղունմը տըր։

—Լէվա՛ Շէրա՛ զաղէթաը Տէվլէթ ի
'Ալիյէտէ տօսթ օլուն պիւր հիւքմտար խանէ-
տանը ալմաը հաղըրտա լիսանը նապէճա
գուլանմը իսթիլինտէն, զայր ի մուլայէն
պիւր վաղթ իշիւն թա՛թիլ էտիւմիշ տիւր։

—Աղիւ Սիւրիլ իլէ 'աղիւ Մէթօտիօսա
իքրամէն իմրա էտիլէն պիւրիւր միւնասէ-
պէթիյէ Պուլարիսթանըն խարիճիտէքի
Պուլար մէքթէպ վէ շակիւրտէրինէ կար-
տըմ էթմէք իւզըրէ միւսալիյէհիւմա՛ 'աղիւ-
լէրին նամըյա պիւր շիւքէթ թէշէլ օլուն-
մը տըր։

—Էտիւրնէ վիլայէթիւրին կէօնալէօն ճի-
հէթլէրինտէ տէրտէսթ էտիլէն 33 նէֆը
լարսըլար կէշէն Փաղար էթմէսի աղալմը
իսթանպուլ կէթիւրիլիշ օլուն, ազ վաղթ-
տան մէմալիք ի 'Օմանիյէսին ուզագ վի-
լայէթիւրինէ սիւրիւլէճէք տիւրէր։ Մէր-
գուլէր թա՛թ էլ հըֆը Տէր ի Սա՛ատէթ
հապսիւտէ ի 'ուլունիւրինէ կէօնտէրիւմիշ
տիւրէր։

—Մէրհուլմ կաթիլիկոս Մակար հաղըրթ-
լէրին էմալը զաթիյէսիտէն խալըճաը
չալընմը օլուն, պուլ իշտէ զի մէտիլ
օլունըրը մէշուգ օլուն խալը քիմալէր
տէր տէսթ էտիւմիշ, վէ պիւր խալը զի զըլ-
մէթ էլա մէյաանա չըգմագտա պուլուն-
մը տըր։

Ա. Գ. Զ. Լ. Ի. Ն. Ֆ. Թ. Թ.

Մայիս 18/30, 1891

Լ. Գ. Զ. Լ. Ի. Ն. Ֆ. Թ. Թ.	20	1	Բ. Տ. Կ. Ե. Զ. Դ. Զ.	72
Թ. Թ. Թ. Թ. Թ. Թ. Թ.	18	20	Թ. Թ. Թ. Թ. Թ. Թ.	80
Մ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ.	100	Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ.	100	Զ. Զ. Զ. Զ. Զ.
Մ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ.	108	5	Փ. Զ.	90
Մ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ.	101	20	Ն. Զ. Զ. Զ. Զ.	87
Պ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ.	103	10	Գ. Զ. Զ. Զ. Զ.	51
Ա. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ.	103	10	Լ. Զ. Զ. Զ. Զ.	110

Մանէթ գաթիւ 7 70

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ ՏՍ.

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՅԱՆՅԱՆ ՄԱԹԱՍԱՐԵՏԱ ԹԱՊ ԵՐԱՆԵՐԷ ՅԳ
Ֆինանսիսթ Կօօնըր, Ամերիկացի խան